

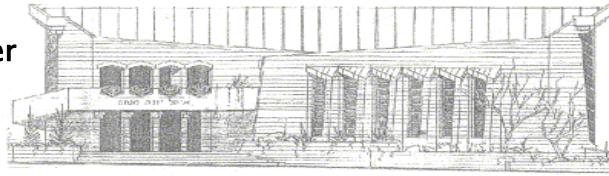
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לשבת ויקרא תשס"ט בנושא:

ברכת האדם והטבע

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

ברכה לרב יוסף ווליצקי בהגיעו לגיל שיבה (70)

שבת שלום. כל כמה ימים אני מקבל בדוא"ל אמייל מחברנו ברוך גלבר שעורך במסירות ובדייקנות את רשימת השמחות בבית-הכנסת. אפילו שנתיים קדימה והשבוע כבר הגיע לפרשת ויחי בשנת תשע"א. אמנם קרה שפעם החליף בין בת מצוה לבר מצוה בגלל השם שמתאים גם למין השני, אבל סך הכל זו טעות קטנה של שנה. לפני כמה שבועות הופתעתי ואני רואה ברשימת השמחות תחת הכותרת בן, לא בן 13 אלא בן 70. חשבתי אולי זו טעות-אנוש, אלא כשראיתי את השם: הרב יוסף ווליצקי או ווליקי לדוברי אנגלית, הבנתי מיד, שאין כאן טעות כלל, אלא באמת הגעתו של הרב ווליצקי לגיל השיבה, מתאים ביותר ל shule simcha list. זו שמחה של מצוה לא רק למשפחה אלא לקהילה כולה. הרב ווליצקי הוא פעיל כאן בבית הכנסת, מעביר בזמנים מיוחדים שיעורים, דרשות וגם חזנות כבעל תפילה. ואנו נהנים מנסיגתו העשירי כרב קהילה בנתניה ובקיאאות הרבה במנהגי התפילה ובית כנסת. אין חכם כבעל הנסיון ור' יוחנן היה מכבד אפילו זקני הגויים מפני נסיונם הרב, כמסופר במסכת קידושין (לג.): "ר' יוחנן הוה קאי מקמי סבי דארמאי (היה קם ועומד בפני זקני הגויים), אמר: 'כמה הרפתקי עדו עליהו דהני' (כמה הרפתקאות באו עליהם)". ומפרש רש"י: "הרפתקי - מקראות וצרות וראו נסים הרבה ומופתים". וכן נפסק בשולחן ערוך (יו"ד, רמ"ד, א): "מצוה לקום מפני שיבה, דהיינו בן שבעים שנה, אפילו הוא עם הארץ." כל-שכן בתלמיד חכם כרב ווליצקי שזכה ללמוד אצל הרב סולוביצקי ויחד עם זה למד תורת ארץ ישראל בישיבת כרם דיבנה. נוסף לכך יש לו גם תואר בפסיכולוגיה קלינית והוא משתמש בשילוב הזה היום בין השאר להדרכת קבוצת תמיכה למטפלים בחולי אלצהיימר וכן ביעוץ בענייני שלום בית וכבר שלחתי אליו זוגות. זכה הרב ווליצקי לכהן ברבנות בקהילות רבות בחו"ל ואחרי שעלה ארצה לפני 23 שנה, כיהן 14 שנה כרב ביה"כ החדש בנתניה. וכן עסק בהוראה במכללת אורות ומלמד היום בישיבת בנו הרב פסח בישיבת יסודי התורה במושב זנוח ובמרכז OU בירושלים והוא מרצה מבוקש. תלמידי חכמים אין להם מנוחה אלא הולכים מחיל אלא חיל. גיל שבעים הוא בהליכה הזאת תחנה מיוחדת. וסיפר הרב כהנמן, ראש ישיבת פונובז שהוא נקרא פעם עם חברו אל חפץ חיים. אמר להם החפץ חיים שהיום מלאו לו שבעים שנה וברוך בפניהם שהחיינו על בגד חדש. זה גיל שאפשר יחד עם הרבנית מרשה להסתכל אחורה על 23 הנכדים והנכדות כו ירבו ולהסתכל קדימה על הנינים והנינות שיבואו במהרה. בשם הקהילה אני רוצה לברך את הרב ווליצקי ורעייתו בברכת דוד המלך: עוד ינובון בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יְהִי.

ברכת אילנות וברכת החמה

מברכת האדם נעבור לשתי ברכות על הטבע. ברכת האילנות וברכת החמה, שתי ברכות הן באות על ההתרגשות והתפעלות שלנו ממעשה בראשית. ברכת האילנות פעם בשנה בחודש ניסן, כאשר עצי פרי מתחילים לפרוח אחרי שבחורף נראה היה כאילו אינם חיים בחורף וברכת החמה פעם ב-28 שנה ביום הרביעי, השנה בתענית בכורות, בערב פסח, באותו יום שנתלה השמש במקומו ברקיע בבריאת העולם והתחיל את מסלולו השנתי. אמנם ביום יום הרגש נשחק, אבל כשחווים עוד פעם את בריאת העולם מחדש, אנו מתרגשים ומברכים. בקהילה נאמר את שתי הברכות ברוב עם. ברכת האילנות נאמר השנה ביחד אחרי דרשת שבת הגדול, ולא אחרי תפילת שחרית, כיון שיש קידוש בקהילה השבת ובשבת הבאה. וברכת החמה נאמר ביחד בתענית הבכורות אחרי הסיום ונחלק דף עם סדר התפילות המיוחד. יש לשים לב שאין אנו מתפללים אל האילן, זה לא אשרה אילן מקודש לעבודה זרה אלא אנו מברכים ומודים לה' "שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם." (שו"ע רכז). וכן בברכת החמה אין אנו מתפללים לשמש אלא מודים לה' ש"עושה מעשי בראשית", שנותן לנו אור השמש כדי שנוכל לראות, חום השמש כדי שנוכל לחיות. השמש נותן לנו ויטמין D כדי לחזק את העצמות. פוטוסינתזה לשמירה על הצמחיה ולהצמחתה. בסוף סדר ברכת החמה נוהגים לומר תפילת "עלינו לשבח לאדון הכל", אבל מקפידים אז שלא כורעים ומשתחוים לכיוון השמש ח"ו, אלא פונים לכיוון אחר, לאדון הכל.

קמחא דפסחא

בהדמנות זו, כמידי שנה אני רוצה לעורר את לב הציבור לתת קמחא דפסחא בעין יפה. ועדת צדקה של הקהילה בניהול דר' גאי גוטסמן ויונתן, באדי ליפסקי עושים עבודת קודש משך השנה כולה ועוזרים למשפחות רבות בקהילה, בשכונה ובעיר כולה. השבוע היה לי נחת רוח מיוחדת כאשר בא אלי זוג עם רקע בעיתי ועד עכשיו לא הצליחו לפרנס את עצמם. לפני כמה זמן ועדת צדקה עזרה להם להתחיל דף חדש והאיש מסיים בזכות העזרה עכשיו קורס נהג אוטובוס ומתחיל לעבוד בקרוב בכבוד והאשה לומדת קורס למזכירה רפואית ובע"ה לא יצרכו עוד לבקש עזרה אלא הם יעזרו לאחרים. לפי הרמב"ם (מתנות עניים י', ז) יש שמונה מעלות בצדקה וזו הדרגה הגבוהה ביותר בצדקה: "מעלה גדולה שאין למעלה ממנה זה המחזיק ביד ישראל... ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות לשאול." יחד עם זה בגלל המשבר הכלכלי והמיתון יש לקיים המעלה הששית של צדקה: "נותן לתוך קופה של צדקה" וועדת צדקה תמסור למשפחות הזקוקות כספי קמחא דפסחא לקניית מזון לחג. בזכות שנקיים 'כל דכפין ייתי וייכל', נזכה לחיות 'בארעא דישראל' כי בני חורין בגאולה שלמה.